

Takoví jsme byli..... aneb Čtení z místních kronik

Obecní kronika 1963

Rok 1963 – Tento rok, rok dalšího rozmachu zemědělské práce, rozmachu prací stních statků, výstavby městyse ...

Rozdělíme si zápisy pro tento rok na tyto odstavce:

- ❑ Počasí a povětrnost v roce 1963
- ❑ Fenologické a jiné jevy
- ❑ Polní hospodářství a jeho výnosy
- ❑ Výstavba městyse, komunikace, státní statky
- ❑ Kulturní věci a události
- ❑ Školní věci a práce školních orgánů
- ❑ Různé další údaje
- ❑ Hodnocení roku 1963

Je to poslední rok před volbami v roce 1964 – byl to rok bohatý na události a chceme je pečlivě zachovat pro příští generace.

Počasí 1963

Povšechný ráz:

Počasí dle měsíců:

Jiné údaje

Fenologie 1963.

Začátky polních prací

Doba květu rostlin, obilí etc.

Agrometeorologická pozorování

Sněhová pokrývka

Půdní poměry

Slunosvit a bouřkové jevy

Pokud vážený čtenáři očekáváš spoustu údajů , musím tě zklamat. Pan kronikář si připravil pouze tuto osnovu, více toho nestihl.

Zima 1962-63 byla mírná a bylo málo sněhu .Sněhová pokrývka nedosáhla nikdy 15 cm, některá pole zůstala skoro holá. Zajímavý byl jev na některých loukách na jižní Moravě. některá místa na loukách zůstávají bez sněhu, asčkoliv kolem těchto míst leží sníh. Jsou to tyto louky:

- ❑ u Milovic
- ❑ u Sedlece u Mikulova
- ❑ u Brodu nad Dyjí
- ❑ u Drnholce

viz mapku (kronika str. 316)

Tato místa ukazují na existenci teplých /termálních/ pramenů na těchto místech. O existenci teplých pramenů v okolí Mikulova psali už v roce 1936 kustod mikulovského muzea dr. K. Juettner a botanik mikulovský dr. Ant. Froehlich (viz Nikolburger Wochenschrift 1936-7)

Jarní práce

- ❑ Jarní práce začaly letos (1963) normálně, už brzy v březnu.
- ❑ Jediný sektor hospodářství v obci jsou státní statky
- ❑ Jařiny byly zasety včas, agrotechnická lhůta byla zkrácena o pět dnů
- ❑ Ozimy letos přezimovaly dobře, byly bez škod, jen na ploše tři hektarů řádili drátovci Tato plocha musela být zaorána a znovu oseta
- ❑ Ozimy byly ošetřovány všechny a práce ři ošetřování ozimů byly skončeny už na konci dubna.
- ❑ Na začátku dubna už se sela cukrovka a byla zaseta do 25. dubna na ploše 70 ha.

Poznámky.

Některé stroje nemohly být opraveny, scházelo hodně součástek

Velmi dobrá a potěšitelná byla soutěž mezi zaměstnanci ČSSS. Pomohla též k tomu, aby jarní práce byly včas zvládnuty

Též dobré byly pravidelné porady technů a zemědělských pracovníků. Vytvořil se tak dobrý kolektiv.

Co se udělalo v dubnu a v květnu?

- ❑ Sela se cukrovka na 196 ha, vzešla dobře
- ❑ Sela se kukuřice na zrno na 99 ha
- ❑ Sela se kukuřice na siláž na 37 ha (plán byl 71 ha)
- ❑ Sela se kukuřice na zeleno na 194 ha

V dubnu a v květnu se cukrovka už okopávala a jednotila.

V květnu už se sekly louky. Z 325 ha vojtěšky bylo již 20 ha sesečeno, ze 154 ha luk bylo sesečeno 5 ha. Též se silážovalo byl proveden postřik pšenice, bylo zasazeno 30 ha brambor

Některé postřehy ze zemědělství

- ❑ Káčata byla k dostání jen v Sedleci u Mikulova v JZD Hraničář, byla prodávána po 9 Kčs
- ❑ Letos byl pozorován velký výskyt vran. Bylo nařízeno jejich trávení fosforem
- ❑ Lesní závod Židlochovice měl v bažantnici v Drnholci (u Hajdy) asi 50 včelstev

- ❑ Letos řádila na farmě Výsluní cholera drůbeže. na této farmě bylo přes 2300 slepic a z nich denně uhynulo deset kusů. Byla provedena protioopatření: zákaz volného pobíhání drůbeže a dezinfekce chloraminem a chlórvápnem
- ❑ Státní statek letos stavěl na farmě Výsluní kolnu na zemědělské stroje a na farmě v Novosedlech polní mlat
- ❑ Pro výsadbu ovocnýchstromů a pro odpadní roury byly konány trhačí práce za účelem uvolnění zeminy
- ❑ Letos byl nedostatek pracovních sil, hlavně ve špičkových pracích. Občané , kteří nejsou kmenovými zaměstnanci státního statku byli požádáni o pomoc při špičkových pracích. Agitační trojice (MNV-KSČ-ČSSS) navštívily rodiny)

Poznámky k vinohradnictví městyse Drnoholce

V archívu městyse Drnoholce je zachováno asi čtyřicet knih jednající o hospodaření s vinohrady a s vínem. Jsou to tzv. vinné knihy, psané německy Weinbacher. První tři knihy jsou z let 1747 – 9, 1787 a 1796. Knihy nám podávají dost spořádaný obraz o tom, jak se hospodařilo se sklizní vína, jaké byly sociální poměry obce a tééž jak se víno pilo.

I. Kniha vinná nebo výčepní z let 1747 – 49

Horenské právo (Weinbergrecht) rozeznávalo pro výčep tři druhy vína:

- ❑ *staré víno (alter Wein)*
- ❑ *uložené víno (Lagerwein)*
- ❑ *čisté íno (klarer Wein)*

Z výčepní knihy vysvítá ,že se tehdy hodně pilo čistého vína, které se nejvíc pilo od května do listopadu. Všimneme si v této věci seznamu vyčepovaného vína v obecním šenku. Víno se čepovalo obyčejně v obecném šenku v podloubí radnice. Každý rolník měl vlastní sklep, vlastní víno a velmi četný byl domácí výčep.(Buschenschank)

V roce 1747 se vyčepovalo:

- ❑ *v lednu: šest věder starého a sedm sudů uloženého vína*
- ❑ *v únoru dvě vědra starého a 17 sudů uloženého vína*
- ❑ *v březnu 21 sudů uloženého vína*
- ❑ *v dubnu 11 sudů uloženého, tři vědra čistého a čtyři vědra uloženého vína*
- ❑ *v květnu jedno vědro čistého vína, 12 věder uloženého a čtyř ibečky čistého vína*
- ❑ *v červnu 11 beček čistého vína, šest beček uloženého*
- ❑ *v červenci 11 beček čistého vína*
- ❑ *v srpnu osm beček čistého vína*
- ❑ *v září 13 beček čistého*
- ❑ *v říjnu 5 beček čistého*
- ❑ *v listopadu 5 věder čistého vína a 4,5 vědra uloženého*
- ❑ *v prosinci 1 bečka čistého a 8 beček uloženého*

Rozdělení vinných účtů v roce 1747-8

- rolníci – jmenovitě uvedeno, kolik výtěžku sklizeň přinesla, jména jsou německá, uveden jeden Čech (Janků) – resp. jedno české příjmení
- přistěhovalci – kolik sklidili
- příjem z obecních dávek
- kontribuce válečná
- různý příjem
- příjem z obecních polí
- co občané platili faráři na údržbu fary
- výlohy pro přistěhovalce
- výlohy an rekruty
- výlohy na zimní kvartýry vojska
- výlohy na vojáky, kteří táhli obcí (Marschtrunk)
- výlohy na invalidy
- kvitance na vojáky, kteří zde byli v kvartýru
- víno pro hospody v obci, v Drnholci bylo tehdy šest hospod
- příjem z pálení kořalky

V roce 1787 se vyčepovalo:

Čisté víno: (podle měsíců): 1. 51 věder, 2. 42 věder, 3. 58 věder, 4. 68 věder, 5. 43 věder 6., 89 věder 7. 84 věder, 8. 86 věder, 9. 78 věder, 10. 97 věder, 11. 68 věder, 12. 42 věder

Sklepní – uložené víno bylo čepováno: v lednu 25 věder, v únoru 27 věder, v listopadu 5 věder a v prosinci 18 věder. Z toho lze poznat, že čisté víno Němci milovali „uber alles“

Víno se také prodávalo podle měsíců a to v šenku, ve vinných knihách je velmi pečlivě veden seznam „kdo a kolik mázů“ vypili návštěvníci šenku. Poněvadž jsou návštěvníci uvedeni jménem a též povoláním, lze soudit, že seznam platí pro obecný šenk, uvedeme zde celý seznam leden – čepováno 1 vědro 24 mázů a bylo podáno

jednomu feldvėblovi 24 mázů
handlíři 20 mázů
zdejšímu myslivci 10 mázů

Tato kvanta vypili tito lidé v lednu, není však udáno kolikrát byli v šenku
únor – čepováno 63 mázů a to:

jednomu vojákovi 10 mázů
jednomu z Litobratřic 12 mázů
jedné vojačce (Soldatin) 12 mázů
revizorovi účtů 10 mázů

březen – čepovány dvě vědra a 15 mázů, a to:

jednomu celníkovi 12 mázů
zdejšímu písaři 12 mázů
„ myslivci 10 mázů
„ handlíři 10 mázů
„ feldvėblovi 10 mázů
„ zámečnickovi 10 mázů

březen – čepovány dvě vědra a 15 mázů, a to :

<i>jednomu celníkovi</i>	<i>12 mázů</i>
<i>zdejšímu písaři</i>	<i>12 mázů</i>
<i>jednomu myslivci</i>	<i>10 mázů</i>
<i>jednomu handlíři</i>	<i>10 mázů</i>
<i>jednomu feldvéblovi</i>	<i>10 mázů</i>
<i>zdejšímu zámečnickovi</i>	<i>10 mázů</i>

duben – čepováno jedno vědro a 29 mázů, a to:

<i>kameníkovi</i>	<i>12 mázů</i>
<i>myslivcovi</i>	<i>10 mázů</i>
<i>písaři obce</i>	<i>8 mázů</i>

květen 1787 – čepovány dvě vědra 62 mázů

<i>celníkovi</i>	<i>10 mázů</i>
<i>revizorovi daní</i>	<i>10 mázů</i>
<i>myslivcovi</i>	<i>10 mázů</i>
<i>jednomu cizímu</i>	<i>12 mázů</i>

červen 1787 – čepováno jen 33 mázů (už nebylo tolik vína)

<i>revizorovi daní</i>	<i>10 mázů</i>
<i>celníkovi</i>	<i>10 mázů</i>

červenec 1787 - čepováno 1 vědro a 23 mázů

<i>obchodníkovi s textilem</i>	<i>8 mázů</i>
<i>myslivcovi</i>	<i>10 mázů</i>

srpen 1787 – čepováno jen 14 mázů

<i>feldvéblovi</i>	<i>10 mázů</i>
--------------------	----------------

září 1787 – čepováno 80 mázů a to:

<i>revizorovi daní</i>	<i>10 mázů</i>
<i>celníkovi</i>	<i>10 mázů</i>
<i>písaři daní</i>	<i>12 mázů</i>
<i>jednomu muži</i>	<i>12 mázů</i>

říjen 1787 - čepována 2 vědra 33 mázů:

<i>handlíři</i>	<i>10 mázů</i>
<i>feldvéblovi</i>	<i>10 mázů</i>
<i>revizorovi daní</i>	<i>12 mázů</i>
<i>zámečnickovi</i>	<i>10 mázů</i>
<i>soudu v Jevišovce</i>	<i>8 mázů</i>
<i>učíteli</i>	<i>12 mázů</i>

listopad 1787 – čepováno jedno vědro 30 mázů, a to:

sládkovi	12 mázů
hloupé Marii	10 mázů
revizorovi daní	10 mázů
myslivcovi	10 mázů
jednomu vojákovi	12 mázů
dvěma ženám	
- Barbora Haslinger	8 mázů
- Theresia Brundel	10 mázů
feldvėblovi	10 mázů

prosinec 1787 – čepována 3 vědra 17 mázů

celníkovi	10 mázů
písařovi daní	12 mázů
Theresia Brundel	10 mázů
jednomu Krobotovi	8 mázů

Ze seznamu poznáváme, která povolání byla v Drnholci a kdo se nejvíc zdržoval v šenku.

Jaké byly letos žně?

Obilí bylo letos zralé k 15. červenci. Obilí pěkně dozrálo, pole byla žlutá a beze škod.. Průběh žní byl uspokojivý, počasí bylo pěkné a dovolilo plně využít mechanizace.

Výnosy žní: ječmen pšenice žito
jiné plodiny (*údaje kronikář neuvedl*)

Mechanizace byla plně využita, pracují kombajny, samovazy, lisy i mlátičky

Jiné události a jevy ve žních: V obci byly ustanoveny požární hlídky, výsledky a výnosy žní byly hlášeny místním rozhlasem. Na ukončení žní pracovaly dvě brigády, výsledky žní byly zveřejněny na lištách, ale málo. Objevil se článek o Drnholci v okresním tisku.

Letos v květnu bylo vykoupeno 56260 kusů vajec.

Podzimní práce začaly též brzo. V září byly vyorány všechny brambory na 30 ha

Byly dělány přípravy pro kampaň cukrovky. Cukrovka byla letos dobrá, pěkně vyvinutá, bulvy dost silné.

Výnosy: cukrovka krmná řepa
podzimní plodiny seno kukuřice

(*Údaje neuvedeny*)

K 1. prosinci byly všechny důležité polní práce hotovy. Ze všech hospodářství státního statku (Hrušovany nad Jevišovkou) bylo nejlepší oddělení Drnholec

Drobné poznámky

(ještě pro rok 1962)

- V obci byla v obecních stájích zjištěna nakažlivá choroba – puchýřina jednokopytníků. Byly vydány všechny pokyny pro zamezení choroby
- Pomník hrobový – dětský byl prodán s povolením MNV za 20 Kč
- V únoru 1962 byla provedena deratizace. Nejvíc hlodavců bylo zjištěno na Lidické ulici. Dvacet pět občanů provedení deratizace odmítlo
- Ročník 1943 (19 let) si vyvolil tato zaměstnání: vojín, zdravotní sestra,, státní statek, prodavačka Jednoty, zámečnick, lesní správa, stavební podnik ,komunální podnik, studující, číšník, úřednice Jednoty zedník.
- Cukrovar Hrušovany nad Jevišovkou začal Kampaň 18. října 1962
- V klubovně ČSM zavedl tajemník Berka kurz hry v šachu ,který byl dost čteně navštíven

Poznámky pro rok 1963

- Káčata bylo nutno zakoupit až v Sedleci, stála 9 Kč /kus
- Do sběru sádla byl též kvantum kostí
- Byl velmi pilně proveden sběr lipového květu .Byl rozdělen a dvě jakosti. první jakost 20 Kč /kg a druhá jakost o tři koruny na kilogram levnější
- Byl prováděn výkup ovoce a to: třešně, višně a rybíz. Výkup prováděla Františka Hudcová
- Ze hřbitova byly prodány tři pomníky pro nové hroby
- Na 1. máji bylo mnoho vlajek . Kromě československých a sovětských vlajek byly neseny vlajky Mongolské lidové republiky, Vietnamu, Bulharska, Rumunska ,Polské lidové republiky, Maďarska i Číny.
- Letos byl velký výskyt vran, stejně jako v roce 1962 bylo nařízeno trávení fosforem a otrávenými vejci.
- V Dyji byla zjištěna otrava ryb, uhynulo na 10 q ryb
- LZ (lesní závod) Židlochovice má v drnholecké bažantnici a to na trati Hajdy osazená včelstva. V lese nachází včely pěknou pastvu, poněkud akátové lesíky
- Do NHKG nastoupilo letos pět žáků ze ZDŠ (Jelínek, Hruža, Třetina, Janáč a Horák)
- Na farmě Výsluní byla letos cholera drůbeže. na farmě, kde je chováno 2300 slepic , uhynulo denně deset slepic. Byl vydán zákaz volného pobíhání drůbeže.. Byla vykonána desinfekce chloraminem a chlórvápnem
- Letos bylo přiděleno hodně bytů a taky hodně žádostí o přidělení bytů .některé domky byly určeny k demolici
- Pro veřejné osvětlení bylo zakoupeno v Technomatu v Brně 500 kusů žárovek
- Most přímo v obci přes mlýnský odpadní kanál je dlouho ve špatném stavu .Byl však jen málo opraven.
- Státní statek stavěl na Výsluní letos kůlnu na zemědělské stroje
- Práce na vodovodu pokračovaly jen pomalu a to. svařování potrubí, příprava ocelových tvarovek, bourání zdi kůlny. Svářeče bylo však těžko najít.
- Na stavbě sokolovny byly vykonány práce tesařské, klempířské a zednické
- Státní statek vystavěl letos nový polní mlat na farmě v Novosedlech
- Nájemné za byty v obci se pohybovalo mezi 40 – 60 Kč / měsíčně

- ❑ Na katastru obce bylo osazeno 8 nivelačních kamenů, 2 hloubkové stabilizace jako nivelizační body byly určeny Kříž –kostel – dům na náměstí Svobody a na Hrušovanské
- ❑ Pro výsadbu ovocných stromů a pro zřízení odpadní strouhy byly vykonány trhací práce za účelem uvolnění zeminy
- ❑ Letos byla opravena fasáda devítiletky místními komunálními službami
- ❑ Na Wolkerově ulici byly letos vystavěny dvě bytové jednotky
- ❑ Ocenění rodinného domku bylo letos od 5000 Kč do 10000 Kč.
- ❑ Stížnosti občanů byly různé:
 - ❑ na nevyřízené žádosti
 - ❑ že voda stoupá do sklepů
 - ❑ ohledně pozemků
 - ❑ ohledně nepřidělení pozemků
 - ❑ na vypouštění drůbeže, koz a hus, které nadělaly hodně škod
 - ❑ ohledně špatného zaměření půdy
- ❑ Nepříznivé bylo jarní počasí, práce k 26. březnu ještě nebyly započaty
- ❑ K 23. dubnu byly zasety jařiny, rané brambory, cukrovka a kukuřice
- ❑ Letos bylo 15 vinogradů vykopáno
- ❑ Stav strojů na žně byl dobrý, ale citelný byl nedostatek náhradních dílů
- ❑ tabulka doживosti krav podle úředních hlášení
(měsíc/ litry)

1. 79	5. 97	9. 151
2. 72	6. 131	
3. 76	7. 166	
4. 78	8. 173	12.141

Demografický obraz města Drnholce (obor zaměstnání)

- I. Kde pracují občané drnholečtí mimo zemědělství?
- ❑ v Drnholci
 - jesle, lesní správa, školní jídelna, komunální služby, ZDŠ ,jednota, čistírna Břeclav-sběrna Drnholec, poštovní úřad, Jednota (smíšené zboží, prodej tabáku, prodej obuvi), mateřská škola, OÚNZ (lékárna, zubní středisko, ONV (sokolnice) , administrátor fary, VKUS Znojmo (prodejna Drnholec), Jednota (textil, kovo, pohostinství)
- II. Občané pracující mimo oec:
- ❑ Mikulov
 - poliklinika, OPP, OSP, Družena, ČSAD, silniční správa, mikulovská strojírna, GALA- pletárna, Vinařské závody, vápenka , bednářské družstvo
 - ❑ Břeclav
 - FATRA, Jednota, RaJ, OVZ, okresní kovopodnik
 - ❑ Brno

Benzina, Královopolská strojírna, meliorační družstvo, Vodohospodářské stavby, INGSTAV, Průmyslové stavby, Ústav pro vědeckou soustavu hospodářství, Pozemní stavby, 1. brněnská strojírna

- obce v blízkém okolí
 - Dolní Věstonice – mlékárna
 - Znojmo – Vodohospodářské stavby
 - Novosedly – SVA, ČSD, ZNV, UHELNÉ SKLADY
 - Hrušovany nad Jevišovkou – STS
 - Dolní Dunajovice – Pozemní stavby, zd's
 - Valtice – nemocnice
- vzdálenější místa
 - Svit Gottwaldov, poštovní úřad Nové Borkovany, Uranové doly Jáchymov, Ostrava – NHKG, OKR (důl Stonava, důl Rudý říjen), vápenka Čebín, VEBA Jetřichov, OLK Uherské Hradiště, TOS Kuřim, SEBA Tanvald, TEPNA Náchod, Bytostav Ostrava – Poruba, Svit Třebíč- Borovina

Z jiných obcí přicházejí za prací do Drnholce z:

Brna, Novosedel, Březí, Jevišovky, Hrabětic, Litobratřic, Troskotovic, Jiřic, Vlasatic, Znojma, Mikulova, , Klentnice, Dolních Dunajovic, Dobrého Pole, Brodu nad dyjí, Slavic u Třebíče, Břeclavi...

Učni se učí tyto obory:

kuchařka, horník, kadeřnice, číšnice (servírka), plastikářka, zedník, prodavačka, soustružník, automechanik, seřizovačka, elektrikář, elektromontér, sedlář, instalatér, elektrotechnik, strojní zámečnick, zámečnick, kuchař, vinař, krejčí.

Studující:

SVVŠ Mikulov	celkem	10 studentů
Lékařská fakulta Brno		3
TZ'S mikulov		3
Zdravotní škola Znojmo		2
Lesnické učiliště Brno		1
VUT Brno. fakulta strojní		1

Počet důchodců v obci 167 osob.

Zvláštní události v Drnholci během 19. století

- **1865** 10. července – Velká bouře nad městysem a okolím, velké krupobití odpoledne mezi druhou a třetí hodinou. Kroupy padaly a poté ležely tak hustě ještě 48 hodin po bouři. Kroupy zničily pole v areálu 2000 jochů. při bouřce byla velká vichřice ,která zničila střechy a stodoly. Drnholecký sklenář zasklíval po bouřce na 3700 oken. kroupy zničily všechna pole a nebylo potom možno rozeznat, které plodiny byly na poli. tato velká bouře přišla ze strany od Hrušovan.
- **1850** zuřila v obci cholera, v Dolních Dunajovicích zemřelo za čtyři týdny 402 osob. Záznamy pro Drnholec ohledně této epidemie schází.
- **1859** V Drnholci se konal první trh dobytka. Kůň stál tehdy 100 – 1510 zlatých, jalovice 30 – 40 zlatých
- **1861** Byla vystavěna silnice z Drnholce do Litobratřic, stavba stála 3000 zlatých, pomáhali všichni občané
- **1861** Poprvé bylo zavedeno osvětlení obce petrolejem . Pro tento účel postaveno pět lamp
- **1831** V Drnholci se poprvé vyskytla cholera. Nemoc byla do kraje zavlečena z Uher a velmi rychle se šířila. V Drnholci zemřelo 150 osob. V některých dnech bylo pohřbíváno 5-10 osob. V sousedních obcích zemřelo na cholera : V Novosedlech 72 osob, v Březí 44, v Dunajovicích 190, ale v Troskotovicích jen 11 osob
- **1831** Byl mor mezi dobyt看 , který začal nejdříve v panském dvoře
- **1836** Devátého května byla taková zima, že zmrzly úplně všechny vinohrady, nebylo vidět zeleného listu. byla proto toho roku velká neúroda kukuřice, žita a ovoce .V domech se ještě topilo
- **1812** byla největší úroda vína .v celém Drnholci se sklídilo 24678 věder vína
- **1742** se ukázala nad zámekem v Drnholci velká hvězda(kometa), která měla o hon, který „šel až do Rakouska“:Hvězda byla viděna po dva týdny vždy v noci od půlnoci až do pěti ráno

- **1714-15** zuřil též v Drnholci mor, ale ne ve velké míře. Jen málo osob zemřelo, dokladem díky občanů obce je socha P. Marie na místním náměstí, postavené po roce 1716. Sochy kolem sloupu jsou : sv. Josef, sv. Jan Nepomucký, sv. Florian, a sv. Šebastian. Socha stojí na dřívější velké studni, která stála na náměstí

- **1700** 11. července shořela prakticky celá obec Drnholec, jen kostel a zámek zůstaly nedotčeny .Oheň zavínil tesařský učeň, který střelil na slaměnou střechu, která se ihned chytla